

Sygn. akt XVI GC 1566/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2015 roku

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W., XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Chała - Małkowska

Protokolant: Dorota Lipka

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2015 roku w W.,

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. K.**

przeciwko (...) **Spółce akcyjnej z siedzibą w Ł.**

o zapłatę kwoty 1.760 zł

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powoda S. K. kwotę 1.386 (jeden tysiąc trzysta osiemdziesiąt sześć) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2011 do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powoda S. K. kwotę 265,31 (dwieście sześćdziesiąt pięć 31/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje zwrócić pozwanemu (...) Spółce akcyjnej z siedzibą w Ł. ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W. od kwotę 252,86 (dwieście pięćdziesiąt dwa 86/100) złotych tytułem zwrotu niewykorzystanej części zaliczki na wynagrodzenie biegłego.

Sygn. akt XVI GC 1566/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 marca 2014 r. powód S. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) S. K. wystąpił przeciwko pozwanemu (...) spółce akcyjnej w W. (dalej: (...) S.A.) o zapłatę kwoty 1760,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 listopada 2011 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko powód podniósł, iż na podstawie umowy przelewu nabył od A. L. wierzytelność wobec pozwanego obejmującą roszczenie odszkodowawcze z tytułu kosztów najmu auta zastępczego. Wyjaśnił, iż poszkodowany w kolizji z dnia 18 lipca 2011 r. zawarł z A. L. umowę najmu auta zastępczego na czas naprawy uszkodzonego pojazdu, a następnie zbył na jej rzecz wierzytelność przysługującą mu wobec pozwanego (...) S.A., będącego ubezpieczycielem odpowiedzialności cywilnej sprawcy. Zgodnie z fakturą wystawioną przez A. L. czynsz najmu wynosił 1.760,00 zł netto, natomiast pozwany odmówił wypłaty odszkodowania (pozew k. 2-9).

W dniu 14 maja 2014 r. referendarz sądowy w tut. Sądzie, działając w sprawie o sygn. XVI GNc 1578/14, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz k. 61).

W dniu 14 sierpnia 2013 r. pozwany złożył sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, w którym zaskarżył nakaz w całości, wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Pozwany zakwestionował roszczenie dochodzone pozwem zarówno co do zasady jak i co do wysokości. Pozwany wskazał przede wszystkim, że powód – mimo ciężącego na nim obowiązku – nie udowodnił zasadności i wysokości roszczenia. W ocenie pozwanego koszt wynajmu pojazdu zastępczego nie mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, z uwagi na to, że nie wykazano, że pojazd był używany do prowadzenia działalności gospodarczej i czy nie mógł być zastąpiony innym pojazdem. Niezależnie od powyższego pozwany zakwestionował również okres najmu i wysokość kosztów najmu pojazdu zastępczego. W ocenie pozwanego stawka najmu pojazdu zastępczego dochodzona w niniejszym postępowaniu jest znacznie zawyżona i przekracza ceny wynajmu obowiązujące na rynku lokalnym. Odnosząc się do okresu najmu pojazdu zastępczego pozwany podniósł, że powód nie wskazał nawet jaki był okres naprawy oraz jakie podjęto czynności naprawcze (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 68-74).

Strony pozostały przy swoich stanowiskach do zakończenia postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na skutek kolizji drogowej, która miała miejsce w dniu 18 lipca 2011 r., został uszkodzony pojazd marki T. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność A. Z. prowadzącego działalność pod nazwą Kancelaria Adwokacka (...) (dalej: poszkodowany). Sprawcą kolizji był kierujący pojazdem ubezpieczonym w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. (**okoliczności bezsporne, poparte:** kopia dowodu osobistego poszkodowanego k. 26-27; kopia dowodu rejestracyjnego pojazdu marki T. (...) k. 26-27; kopia prawa jazdy k. 26-27; zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej poszkodowanego k. 47; zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON k. 48; decyzja w sprawie nadania NIP poszkodowanemu k. 49; wspólne oświadczenie o zdarzeniu drogowym k. 50; wydruk z (...) poszkodowanego k. 51).

W dniu 19 września 2011 r. poszkodowany A. Z. pozostawił pojazd T. (...) o nr rej. (...) w (...) sp. z o.o. w M. celem jego naprawy. Oględziny przednaprawcze pojazdu zostały przeprowadzone przed oddaniem pojazdu do naprawy, w dniu 26 lipca 2011 r. Kosztorys został dostarczony do warsztatu w dniu 20 września 2011 r., zaś naprawę rozpoczęto w dniu 23 września 2011 r. w dniu 23 września 2011 r. dokonano dodatkowych oględzin pojazdu. Części zamienne zostały zamówione w dniu 21 września 2011 r. Ich dostarczenie do serwisu nastąpiło w dniu 22 września 2011 r. Naprawa była kontynuowana do dnia 30 września 2011 r. W tym dniu również nastąpiło odebranie pojazdu przez poszkodowanego (**dowód:** oświadczenie poszkodowanego i serwisu naprawczego k. 22).

W okolicznościach niniejszej sprawy uzasadniony technologicznie i organizacyjnie czas naprawy uszkodzonego w kolizji z dnia 18 lipca 2011 r. pojazdu marki T. (...) uwzględniający czas wykonywanych prac blacharsko-monterskich, czas oczekiwania na części zamienne, prace przygotowawcze i czas związany z wydaniem pojazdu wynosił 2,5 dnia roboczego. Przy uwzględnieniu daty przyjęcia pojazdu do naprawy, otrzymania części zamiennych oraz dni wolne od pracy uzasadniony czas przebywania pojazdu w warsztacie naprawczym wynosił 9 dni kalendarzowych, tj. do dnia 27 września 2011 r. (**dowód:** opinia biegłego sądowego k. 118-124).

W dniu 19 września 2011 r. poszkodowany A. Z. jako najemca, zawarł z A. L., prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą PHU (...) jako wynajmującym – reprezentowaną przez P. L. – umowę najmu pojazdu zastępczego marki F. (...) o nr rej. (...). W umowie nazwanej „Umowa usługi (...) (...) C.”, wskazano że najem następuje na potrzeby likwidacji szkody z dnia 18 lipca 2011 r. (§ 1 w zw. z § 3 ust. 4 umowy). Zgodnie z § 4 ust. 1 umowy wynajmujący zobowiązał się udostępnić pojazd zastępczy na okres naprawy uszkodzonego pojazdu, jednakże nie dłużej niż 14 dni

kalendaryzowanych. Czynnosc najmu zostal ustalony nastepujaco (§ 6 umowy): do 7 dni 205,00 zł netto za dobe, powyzej 7 dni 160,00 zł netto za dobe.

W § 6 ust. 4 wynajmujacy oswiadczył, ze zobowiazanie w zakresie zaplatty wynagrodzenia, za wyjatkiem naleznego podatku od towarow i uslug, nie bedzie dochodzone od uslugobiorcy – najemcy – lecz od (...) S.A. (§ 3 ust. 2 umowy). Integralna czesc umowy najmu stanowily umowa przelewu wierzytelności, Ogólne Warunki Usługi (...), oswiadczenie poszkodowanego i serwisu naprawczego, protokól zdawczo-odbiorczy oraz zaświadczenie o prowadzonej działalności gospodarczej (§ 10 umowy) (**dowód:** „Umowa usługi (...) (...) C.” k. 14-15; Ogólne Warunki Usługi (...) k. 17-18; pełnomocnictwo dla P. L. k. 19; kopia dowodu rejestracyjnego pojazdu marki F. (...) o nr rej. (...) k. 24-25).

W dniu 19 września 2011 r. poszkodowany A. Z. zawarł z A. L., reprezentowaną przez P. L., umowę przelewu wierzytelności w postaci prawa odszkodowania przyslugujacego poszkodowanemu w związku ze szkoda komunikacyjna z dnia 18 lipca 2011 r. wobec (...) S.A. (**dowód:** umowa przelewu wierzytelności k. 26; pełnomocnictwo dla P. L. k. 19).

Poszkodowany korzystal z samochodu zastepczego marki F. (...) o nr rej. (...) w okresie od 19 września 2011 r. do dnia 30 września 2011 r., przejezdżajac nim blisko 400 km. Uszkodzony w kolizji z dnia 18 lipca 2011 r. pojazd marki T. (...) byl wykorzystywany przez poszkodowanego w prowadzonej działalności gospodarczej. A. Z. nie posiadal innych pojazdow, ktore mozna bylo wykorzystac w miejsce uszkodzonego pojazdu. Brak samochodu uniemozliwial mu dojazd do pracy, klientow i sadow (**dowód:** oswiadczenie z dnia 19 września 2011 r. k. 21; protokól zdawczo-odbiorczy k. 23).

W dniu 05 października 2011 r. A. L. wystawila na rzecz A. Z. fakture Vat nr (...) na kwote 1.760,00 złotych netto tytulem najmu pojazdu zastepczego marki F. (...) o nr rej. (...) przez okres 11 dni (**dowód:** faktura VAT nr (...) k. 20).

Zakres stawek czynszu najmu samochodu o parametrach zblizonych do samochodu marki F. (...) na okres okolo 9 dni w II polowie 2011 r. na terenie W. i okolic ksztaltowal sie w przedziale od 63,00 do 154,00 zł netto za dobe najmu (**dowód:** opinia bieglego sadowego k. 118-124).

Pismem z dnia 07 października 2011 r. A. L. zglosila (...) S.A. roszczenie dotyczace zwrotu kosztow najmu pojazdu zastepczego w wysokosci 1.760,00 zł. Pismo zostalo doręczone w dniu 12 października 2011 r. (**dowód:** zgłoszenie roszczenia k. 31; potwierdzenie odbioru k. 29-30).

Wobec braku zaplatty pismem datowanym na dzien 21 czerwca 2012 r. A. L. ponownie wezwala (...) S.A. do wypłaty kwoty 1.760,00 zł terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Wezwanie ponowiono w piśmie z dnia 26 września 2012 r. (**dowód:** wezwanie do dobrowolnego spełnienia roszczenia wraz z potwierdzeniem nadania k. 32; ostateczne wezwanie do zaplatty wraz z potwierdzeniem nadania k. 34-35).

W dniu 31 grudnia 2012 r. A. L. (cedent) zawarła z S. K. (cesjonariusz) umowę przelewu wierzytelności, na podstawie ktorej zostala przeniesiona na S. K. wierzytelność nabyta przez cedenta na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 19 września 2011 r. zawartej z A. Z.. Strony wskazaly jako wartosc nominalna wierzytelności kwote 1.760,00 zł, jaka wynika z różnicy między kwota z faktury VAT wystawionej przez cedenta tytulem czynszu najmu samochodu zastepczego, a kwota odszkodowania dotychczas wypaconego przez ubezpieczyciela. Cesjonariusz zobowiazal sie zaplacic na rzecz cedenta cene w wysokosci 88,00 zł (**dowód:** umowa przelewu wierzytelności wraz z załącznikami k. 43-46).

Powyzszy stan faktyczny byl w zasadzie między stronami bezsporny, a podstawe ustalen w tym zakresie stanowily twierdzenia strony powodowej niezakwestionowane albo wprost przyznane przez pozwanego (art. 230 k.p.c.). Dodatkowo Sad oparl sie na dowodach z dokumentow prywatnych przedlozonych przez powoda oraz przedlozonych przez pozwanego dokumentach z akt szkody. Wiarygodnosc przedlozonych w toku postepowania dokumentow i ich kopii nie byla kwestionowana wzajemnie przez strony postepowania, a Sad nie znalazl co do zasady podstaw, by czynic to z urzedu.

Ustaleń faktycznych w sprawie Sąd dokonał również w oparciu o pisemną opinię biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego T. D. sporządzoną w niniejszym postępowaniu, albowiem okoliczności, na które dowód z opinii biegłego został dopuszczony były sporne, a ich ustalenie wymagało wiedzy specjalistycznej, której Sąd nie posiadał. Opinię sporządzoną przez biegłego Sąd uznał za spójną i jasną, a co za tym idzie rzetelną. Opinia wydana została po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy na podstawie dokumentacji zawartej w aktach sprawy i dlatego Sąd oparł na niej swoje ustalenia. Sąd miał również na uwadze, iż opinia ta nie była kwestionowana przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego powództwo okazało się zasadne w części.

Roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu powód wywodził z umowy cesji zawartej w dniu 31 grudnia 2012 r. z A. L., która z kolei nabyła przedmiotową wierzytelność od poszkodowanego w kolizji z dnia 18 lipca 2011 r. A. Z. na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 19 września 2011 r. Na podstawie zawartej umowy powód jako cesjonariusz nabył wierzytelność poszkodowanego z tytułu prawa do zwrotu kosztów najmu auta zastępczego, przysługującą mu w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 18 lipca 2011 r. Nabyta przez powoda wierzytelność była de facto wierzytelnością o zapłatę przez pozwanego odszkodowania za szkodę wyrządzoną poszkodowanej w ww. kolizji, w postaci kosztów najmu samochodu zastępczego.

Część okoliczności faktycznych w niniejszej sprawie było bezspornych pomiędzy stronami. W szczególności pozwany nie kwestionował odpowiedzialności sprawcy za zaistniałą kolizję drogową i w konsekwencji swojej odpowiedzialności z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody – posiadacza pojazdu mechanicznego. Z mocy art. 19 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 392 – tekst jednolity) poszkodowanemu przysługiwało bowiem roszczenie odszkodowawcze bezpośrednio wobec zakładu ubezpieczeń sprawcy szkody – pozwanego w niniejszej sprawie, a co za tym idzie był on również uprawniony do rozporządzania wierzytelnością o zapłatę odszkodowania przysługującą mu wobec pozwanego – zarówno w całości, jak i w części – na rzecz innego podmiotu.

Spór w sprawie sprowadzał się natomiast do oceny czy po stronie poszkodowanej w związku z ww. zdarzeniem powstała konieczność najmu pojazdu zastępczego. Kwestią sporną była również wysokość poniesionych przez poszkodowanego kosztów najmu pojazdu zastępczego – pozwany podniósł, że okres najmu pojazdu nie odpowiada uzasadnionemu czasowi naprawy pojazdu, natomiast stawka najmu pojazdu zastępczego była zbyt wygórowana w stosunku do stawek obowiązujących na lokalnym rynku.

Kwestię przysługiwania stronom legitymacji procesowej Sąd zobowiązany jest badać z urzędu. Fakt skutecznego zawarcia umowy przelewu i umowy najmu winna udowodnić strona powodowa – zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu, wynikającym z przepisu art. 6 k.c. oraz stanowiącego jego odpowiednik procesowy art. 232 k.p.c., skoro z okoliczności tej wywodzi skutki prawne.

Przechodząc zatem do rozstrzygnięcia zasadności roszczenia powoda wskazać należy, iż umowa cesji z dnia 19 września 2011 r. zawarta pomiędzy poszkodowanym w kolizji z dnia 18 lipca 2011 r. a poprzednikiem prawnym powoda, była umową ważną, albowiem zawarta została przez uprawnione do tego osoby, co zostało nie tylko wykazane, ale i pozostawało poza sporem stron. Była ona również umową skuteczną, albowiem zbywana wierzytelność została nie tylko sprecyzowana w umowie cesji, ale była również oznaczalna na podstawie analizy stosunku obligacyjnego, z którego wynikała - w umowie bowiem wskazano stosunek prawny będący podstawą zbywanej wierzytelności, jego zakres i przedmiot oraz osobę dłużnika. Wysokość wierzytelności uzależniona przy tym była m.in. od okresu trwania naprawy pojazdu najemcy, co świadczy o ścisłym związku przedmiotowej umowy z umową najmu. Umowa przelewu wierzytelności stanowiła nadto załącznik do umowy najmu, która dodatkowo określała wszystkie niezbędne elementy wierzytelności będącej przedmiotem przelewu. Nie ulega nadto wątpliwości, iż przedmiotem umowy cesji może być

również wierzytelność przysłała, o ile oczywiście jest w sposób dostateczny oznaczona. Jak wskazuje się bowiem w orzecznictwie, skuteczne jest zbycie wierzytelności nieoznaczonej dokładnie w umowie przelewu, jeżeli można ją określić na podstawie treści stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika (wyrok SN z 5 listopada 1999 r., III CKN 423/98). Przyjmuje się, że w tych wypadkach wprawdzie wierzytelności nie są dokładnie oznaczone, ale są oznaczalne, gdyż można je określić za pomocą analizy treści stosunków obligacyjnych, z których wynikają. Taki właśnie charakter miała wierzytelność, będąca przedmiotem analizowanej umowy. Skuteczność umowy cesji uzależniona jednak została od istnienia wierzytelności będącej przedmiotem przelewu, tj. przedmiotu cesji. W doktrynie podkreśla się, że cesjonariusza nie chroni dobra wiara, dlatego nabędzie on wierzytelność w takim zakresie i tylko wówczas, gdy służyła ona cedentowi (zob. Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania, s. 367). Przeniesienie wierzytelności odbywa się więc zgodnie z zasadą, że nikt nie może przenieść więcej praw niż sam posiada (nemo in alium plus iuris transferre potest quam ipse habet). Wierzytelność natomiast powstała na skutek umowy najmu zawartej przez poszkodowanego z powodem.

Powyższe rozważania należy odnieść również do umowy przelewu wierzytelności z dnia 31 grudnia 2012 r. zawartej pomiędzy A. L. jako cedentem a powodem jako cesjonariuszem, na podstawie której została na powoda przeniesiona wierzytelność w postaci prawa do odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego w kwocie 1.760,00 zł.

Sąd nie miał żadnych zastrzeżeń co do umowy najmu, zawartej między poszkodowanym a A. L.. Zgodnie bowiem z art. 659 § 1 i 2 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Czynsz może być oznaczony w pieniądzech lub w świadczeniach innego rodzaju. Umowa najmu jest umową konsensualną, odpłatną i wzajemną. Pomiędzy świadczeniem wynajmującego oraz najemcy musi istnieć ścisły związek. Treścią umowy najmu jest zobowiązanie wynajmującego do oddania najemcy rzeczy do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a także odpowiadające mu zobowiązanie najemcy do płacenia wynajmującemu umówionego czynszu (Komentarz do art. 659 kodeksu cywilnego (Dz.U.64.16.93), [w:] Z. Gawlik, A. Janiak, A. Kidyba, K. Kopaczyńska-Pieczniak, G. Koziół, E. Niezbecka, T. Sokołowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część szczególna, LEX 2010). Określenie przedmiotu najmu, jak i czynszu stanowi element konieczny i przedmiotowo istotny w umowie najmu. Analizując treść przedmiotowej umowy z dnia 19 września 2011 r., zawartej w formie pisemnej, Sąd ustalił, iż zawiera ona oba konieczne elementy – określa przedmiot najmu tj. pojazd marki F. (...) o nr rej. (...) oraz wysokość czynszu najmu.

Powód przedłożył także fakturę VAT za najem pojazdu zastępczego. Faktura ta opiewa na kwotę 1.760,00 zł netto (k. 20) i posiłkowo wskazywała wysokość należności powoda z tego tytułu.

Tym samym brak było jakichkolwiek podstaw dla kwestionowania ważności ww. umowy, zwłaszcza iż została ona wykonana przez wynajmującego, albowiem samochód zastępczy został poszkodowanemu wydany do używania przez uprawniony do tego podmiot i następnie – po wykorzystaniu – przez niego zwrócony, czego pozwany również nie kwestionował. Świadczenie najemcy zostało natomiast spełnione nie poprzez zapłatę czynszu najmu, lecz poprzez dokonanie skutecznej cesji przysługującej mu wobec ubezpieczyciela wierzytelności, co również stanowi formę zapłaty.

W konsekwencji należało przyjąć, że z całej sekwencji powyżej przywołanych i jasno sformułowanych dokumentów jednoznacznie wynika, że między stronami doszło do zawarcia umowy najmu w formie pisemnej, gdzie odwołanie do cennika w powiązaniu z akceptacją jego postanowień wyrażoną w formie pisemnej bez wątplenia wskazuje na konsensus co do stawki najmu. Pomimo, iż umowa najmu nie wskazywała jednoznacznie wysokości czynszu to jednak, jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, konieczność jego zapłaty istniała i była znana w szczególności najemcy. Z tego też względu Sąd ustalił, iż łącząca strony umowa określała zobowiązanie najemcy do zapłaty czynszu, a więc zawierała istotne przedmiotowo okoliczności uzasadniające najem pojazdu zastępczego.

Umowa najmu miała więc charakter odpłatny. Strony umówiły się na bezgotówkowe rozliczenie kosztów najmu z tego tytułu w zamian za zawarcie umowy cesji wierzytelności. Cesja stanowiła formę zapłaty czynszu najmu.

Poszkodowany zdawał sobie sprawę z odpłatności najmu. W konsekwencji, materiał dowodowy przedstawiony przez stronę powodową Sąd ocenia jako spójny i pozwalający na dokonanie ustaleń zgodnych z twierdzeniami zawartymi w pozwie.

Również zarzut pozwanego, że powód nie wykazał konieczności najmu pojazdu zastępczego okazał się niezasadny. To stanowisko pozwanego opiera się na błędnym założeniu, że poszkodowany musi wykazać potrzebę korzystania z samochodu zastępczego. Tymczasem koszty wynajmu samochodu zastępczego do czasu naprawy uszkodzonego pojazdu mieszczą się w zakresie normalnych następstw szkody (wyrok Sądu Najwyższego z 26 listopada 2002 roku, V CKN 1397/2000, Lex nr 77057 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 2004 roku, II CK 494/03, Biul. SN z 2005 roku, nr 3, poz. 11). Według art. 361 §1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Pozbawienie poszkodowanego możliwości korzystania z pojazdu uszkodzonego w trakcie kolizji stanowi szkodę majątkową i skutkuje tym, że ma on prawo wynająć pojazd zastępczy i pozostaje to w związku przyczynowym z kolizją – w rozumieniu powyższego przepisu. Utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej uszkodzenia stanowi szkodę majątkową, bez względu na rodzaj działalności, lub cel, dla którego poszkodowany wykorzystuje pojazd. Normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, w sytuacji jego uszkodzenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków zdarzenia podlegających wyrównaniu. Obecnie samochód nie jest dobrem luksusowym, lecz niezbędnym elementem życia codziennego, związanym z charakterem wykonywanej pracy, miejscem zamieszkania, potrzebą załatwiania różnorodnych potrzeb życiowych, czy korzystania z różnorodnych usług. Poszkodowany nie był winny przedmiotowej kolizji, więc nie powinien ponosić jej skutków w postaci utrudnień w wykonywaniu codziennych obowiązków czy realizowaniu codziennych planów z uwagi na brak samochodu. Wreszcie należy również powołać się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11), w której stwierdzono, iż korzystanie przez poszkodowanego z własnego pojazdu mechanicznego nie może być zastąpione wykorzystaniem środków komunikacji publicznej, gdyż są to odmienne sposoby korzystania z rzeczy. Samochód w sposób bardziej wszechstronny i funkcjonalny zaspokaja potrzeby życiowe właściciela. Korzystanie z niego stało się obecnie standardem cywilizacyjnym i taka jego funkcja będzie się umacniać.

W doktrynie występuje nadto zgodność poglądów, co do objęcia odpowiedzialnością kosztów najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego będącego przedsiębiorcą, jako adekwatnych wydatków związanych ze zniszczeniem lub uszkodzeniem samochodu w wypadku komunikacyjnym (por. np. P. Bucoń w: Odpowiedzialność cywilna uczestników wypadku komunikacyjnego, opubl. system Lex). Myśl ta znajduje także odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych. Warto chociażby wskazać na wyrok z dnia 6 stycznia 1999 r. sygn. akt II CKN 109/98 (niepubl.), gdzie Sąd Najwyższy przyjął, że poniesienie przez przedsiębiorcę kosztów wynajęcia samochodu zastępczego do kontynuowania działalności gospodarczej pozostaje w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym i stanowi stratę określoną w art. 361 § 2 k.c. Z kolei w wyroku z dnia 18 marca 2003 r. sygn. akt IV CKN 1916/00 (opubl. Lex nr 462593) wyraził pogląd, że wynajmowanie pojazdu zastępczego dla dalszego prowadzenia działalności gospodarczej w sytuacji, w której uszkodzony pojazd służył powodowi w takim właśnie celu, należy ocenić jako prawidłowe działanie poszkodowanego, minimalizujące szkodę, ponieważ dochody utracone w wyniku zawieszenia działalności gospodarczej mogłyby przewyższyć koszty wynajęcia pojazdu zastępczego. Dalej w wyroku z dnia 8 września 2004 r. sygn. akt IV CK 672/03 (opubl. Lex nr 146324), Sąd Najwyższy uznał za normalne następstwo zniszczenia pojazdu, służącego do prowadzenia działalności gospodarczej, konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego w celu kontynuowania tej działalności do czasu naprawienia szkody.

Wskazać należy, iż pozwany poza zgłoszeniem zarzutu niecelowości najmu nie zgłosił w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych celem wykazania twierdzenia, iż samochód zastępczy nie był poszkodowanemu prowadzącemu działalność gospodarczą, a zatem osobie, która faktycznie korzysta z pojazdu celem prowadzenia działalności zawodowej, konieczny w czasie pozostawiania jej samochodu w zakładzie naprawczym. Jeżeli bowiem pozwany okoliczność tę kwestionował, winien był – zgodnie z zasadami rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) – wykazać fakty przeciwne, a nie tylko kwestią tą uczynić przedmiotem polemiki.

Jeżeli samochód wykorzystywany jest przy prowadzonej działalności gospodarczej, to niewątpliwie służy jej wykonywaniu i załatwianiu spraw z nią związanych. Dodatkowo należy stwierdzić, iż w okresie najmu poszkodowany przejechał wynajętym autem ponad 400 km, co tylko potwierdza, iż był on mu w okresie naprawy uszkodzonego pojazdu niezbędny do prowadzenia spraw. Gdyby do zdarzenia drogowego nie doszło to poszkodowany mógłby ze swojego pojazdu korzystać i nie musiałby podejmować jakiejkolwiek aktywności celem zastępczego odtworzenia możliwości korzystania ze swojej rzeczy. Poszkodowany mógłby nadal zaspokajać swoje potrzeby egzystencjalne i zawodowe w taki sposób, w jaki robił to dotychczas, tj. wykorzystując samochód wedle swojego uznania. (por. wyrok SN z dnia 8.09.2004 r., IV CK 672/03 oraz wyrok z dn. 26.11.2002 r., V CKN 1397/00). Oczywiście z zasady proporcjonalności odszkodowania do poniesionej szkody może wynikać zbędność najmu pojazdu zastępczego, jeżeli jego właściciel nie używał samochodu albo dysponuje innym samochodem nadającym się do wykorzystania, czy też używał go sporadycznie, jednak okoliczności te winna wykazać ta strona postępowania, która się na nie powołuje i z tego wywodzi dla siebie korzystne skutki prawne (art. 6 k.c.), a więc pozwany. Tego jednak nie uczynił.

W konsekwencji więc poszkodowanemu, a w rezultacie zawarcia kolejnych umów przelewu wierzytelności powodowi, co do zasady należało się od pozwanego odszkodowanie obejmujące zwrot kosztów związanych z wynajęciem samochodu zastępczego.

Za szkodę należy natomiast uznać koszty niezbędne, rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego, którego obciąża ciężar dowodu wysokości szkody. Skoro natomiast swoje roszczenie poszkodowana sędziowała na powoda, ciężar wykazania przedmiotowej okoliczności jego obciążał. W okolicznościach niniejszej sprawy na szkodę wpływ miała zarówno stawka czynszu najmu pojazdu zastępczego, jak i długość najmu, odpowiadająca okresowi naprawy uszkodzonego pojazdu. Powód wykazał faktyczny okres pozostawiania pojazdu poszkodowanego w warsztacie naprawczym w związku z naprawą, który przypadał w okresie od 19 do 30 września 2011 r. Okresu tego co do zasady pozwany nie kwestionował, zarzucając jedynie, iż nie stanowi on tylko czasu naprawy, gdyż tego powód nie wykazał oraz twierdząc, iż naprawa pojazdu poszkodowanego winna być szybciej dokonana. Tym samym, jeżeli pozwany kwestionował okres faktycznego przebywania pojazdu poszkodowanej w warsztacie w związku z naprawą twierdząc, iż uszkodzony pojazd nie musiał przez cały ten okres znajdować się w warsztacie naprawczym, a w konsekwencji poszkodowany nie musiał w tym okresie korzystać z najmu pojazdu zastępczego, winien był te okoliczności zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wynikającą z art. 6 k.c. wykazać.

Odnosząc się zatem do podniesionego przez pozwanego zarzutu dotyczącego czasu naprawy uszkodzonego pojazdu zgodzić należy się z pozwanym, iż w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, z którego szkoda wynikła, pozostają koszty najmu samochodu zastępczego tylko w okresie koniecznym i niezbędnym do dokonania naprawy pojazdu (por. wyrok SN z 5.11.2004 r., II CK 494/03, Lex nr 145121). Pozostawianie samochodu poszkodowanego w zakładzie naprawczym ponad ten okres, a tym samym korzystanie z samochodu zastępczego ponad okres niezbędny dla wykonania naprawy jego samochodu, pozostaje poza związkiem przyczynowym, któremu można przypisać cechę adekwatności.

Jak zatem wykazało postępowanie dowodowe, w okolicznościach niniejszej sprawy taki konieczny i niezbędny czas naprawy wyniósł łącznie 9 kolejnych dni kalendarzowych i obejmował zarówno technologiczny czas naprawy, jak również czas związany z uzasadnionym przestojem pojazdu w warsztacie. Za biegłym należy bowiem wskazać, iż czas naprawy technologicznej samochodu marki T. (...) o nr rej. (...) nie powinien przekraczać łącznie 3 dni roboczych, przy czym był to czas wystarczający na dokonanie czynności naprawczych.

Pozostawianie zatem sprawnego pojazdu w serwisie i oczekiwanie na naprawę pojazdu było błędem organizacyjnym za strony warsztatu naprawczego, za który sprawca szkody i jego ubezpieczyciel odpowiedzialności nie może ponosić.

Mając zatem na uwadze powyższe należało uznać, iż skoro uzasadniony czas naprawy samochodu poszkodowanego to maksymalnie 9 dni kalendarzowych, przypadające w okresie od 19 do 27 września 2011 r., to również jedynie w tych dniach uzasadniony był najem pojazdu zastępczego przez poszkodowanego.

Odnosząc się natomiast do zarzutu zawyżenia umówionej przez strony stawki czynszu najmu wskazać należy, iż odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego obejmuje koszty niezbędne i ekonomicznie uzasadnione, ustalone według cen występujących na lokalnym rynku (por. uchwała SN z 13.06.2003 r., sygn. OSNC 2004/4/51). Kosztami ekonomicznie uzasadnionymi są koszty ustalone co do zasady według cen, którymi posługuje się wybrany przez poszkodowanego zakład naprawczy czy wynajmujący pojazdy zastępcze, pod warunkiem jednak, iż odpowiadają one cenom stosowanym przez usługodawców na lokalnym rynku, a ponadto można je zaliczyć do kategorii kosztów niezbędnych. Jak wynika z opinii biegłego sądowego, na lokalnym rynku wynajmu pojazdów obowiązują stawki o zróżnicowanej wysokości, przy czym stawki najmu pojazdów porównywalnej klasy do samochodu poszkodowanych zamykały się w przedziale od 63,00 zł do 154,00 zł netto za dobę najmu. Stawka zastosowana przez strony umowy wynosiła natomiast 160,00 zł netto.

W związku z powyższym należało uznać, iż cena najmu zastosowana przez A. L. znacznie przewyższała stawki stosowane na rynku, a co więcej przewyższała nawet najwyższą stawkę najmu pojazdu klasy uszkodzonego, stosowaną przez (...). Sąd potwierdza wprawdzie funkcjonującą w obrocie gospodarczym zasadę swobodnego wolnorynkowego ustalania warunków wynajmowania pojazdów, w tym wysokości czynszu. Jednakże należy mieć na uwadze, iż stawka zastosowana przez wynajmującego może podlegać korekcie przez Sąd w sytuacji, gdy jest stawką w ogóle niewystępującą na rynku lokalnym lub stawką rażąco wygórowaną. Zdaniem Sądu przeprowadzony dowód w postaci opinii biegłego, jak i zasady doświadczenia życiowego – Sąd bowiem posiada z urzędu informacje, iż funkcjonują na rynku podmioty wynajmujące pojazdy zastępczego po znacznie niższej stawce – są wystarczającymi do uznania, iż stawka zastosowana w przedmiotowym przypadku była stawką niewystępującą na rynku.

Wobec uznania, że stawka zastosowana przez powoda jest stawką rażąco wygórowaną, Sąd dokonał jej korekty do poziomu stawek występujących na rynku, tj. do kwoty 154,00 zł netto za dobę najmu.

Odnosząc się do twierdzeń pozwanego należy dodatkowo podkreślić, iż nie byłoby uzasadnionym ustalenie należnego poszkodowanemu odszkodowania przy przyjęciu średnich stawek stosowanych na rynku. W konsekwencji należałoby bowiem mówić o odszkodowaniu przeciętnym czy średnim, które jednak nie istnieje. Poszkodowany nie jest winny kolizji, dlatego nie można na niego nakładać obowiązku poszukiwania stawek najbardziej korzystnych dla ubezpieczyciela, czy obowiązku wynajęcia samochodu tylko i wyłącznie po stawkach średnich czy najbardziej powszechnych, a w konsekwencji według tylko takich stawek ustalać wysokość przysługującego mu odszkodowania. Poszkodowanemu przysługuje wybór podmiotu oferującego pojazdy zastępcze, tak samo jak przysługuje mu wybór warsztatu naprawczego, któremu powierzy naprawę uszkodzonego pojazdu, a zatem przyjęcie np. cen przeciętnych dla określenia wysokości przysługującego mu odszkodowania nie kompensowałoby poniesionej przez niego szkody, gdyby ceny przyjęte przez podmiot, z którym poszkodowany zawarł umowę, były wyższe od przeciętnych (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13.06.2003 r., III CZP 32/03, OSNC 2004 nr 4, s. 51).

Mając więc na uwadze powyższe, odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego przysługiwało poszkodowanemu jedynie przy uwzględnieniu 9-dniowego okresu najmu, jako pozostającego w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, za które pozwany ponosił odpowiedzialność jako ubezpieczyciel jego sprawcy. Odszkodowanie to należało ustalić przy uwzględnieniu skorygowanej do wysokości 154,00 zł stawki czynszu najmu, co daje sumę odszkodowania wynoszącą 1.386,00 zł netto. Roszczenie powoda o zapłatę odszkodowania w wyższej wysokości okazało się zatem niezasadne.

Mając więc na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt I i II sentencji wyroku na podstawie art. 509 k.c. i art. 34 ust. 1 ww. ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych w zw. z art. 435 w zw. z art. 436 § 1 k.c. oraz w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c.

O obowiązku zapłaty odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty należności głównej Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, na podstawie art. 481 k.c. w związku z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...). Zgodnie z powołanym art. 14 ust. 1 ww. ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia (...) zawiadomienia o szkodzie. Pozwany pozostawał zatem w opóźnieniu z zapłatą świadczenia odszkodowawczego od dnia następnego po upływie 30-dniowego terminu, liczonego od momentu doręczenia mu

wezwania do zapłaty, tj. od dnia 12 października 2011 r. Tym samym zasadne było żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 13 listopada 2011 r. do dnia zapłaty, zgodnie z roszczeniem powoda.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd oparł się na dyspozycji przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując stosunkowego ich rozdzielenia. Sąd uznał, iż pozwany przegrał sprawę w 78,75 %, natomiast powód w 21,25 % i w takim też zakresie każdy z nich powinien ponieść koszty procesu. W toku procesu powód poniósł opłatę od pozwu w wysokości 88 zł, ustaloną na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1025 – tekst jednolity). Dodatkowo zarówno powód, jak i pozwany ponieśli koszty zastępstwa strony przez profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 600 zł, ustalone na podstawie § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 t.j.) i § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461 t.j.) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Pozwany poniósł również koszt wynagrodzenia biegłego w kwocie 747,14 zł. Łącznie zatem koszty procesu wyniosły 2.069,14 zł. Ponieważ powód powinien ponieść 21,25 % łącznych kosztów procesu, tj. kwotę 439,69 zł, a faktycznie koszty przez niego poniesione w toku postępowania wyniosły łącznie 705,00 zł, Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 265,31 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, orzekając jak w pkt. III sentencji wyroku.

Ponadto w pkt IV wyroku Sąd nakazał zwrócić pozwanemu kwotę 252,86 zł tytułem części niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego. Stosownie do art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1025 t.j.), zgodnie z którym przepisy art. 80-82 stosuje się odpowiednio do zwrotu zaliczki, według art. 80 ust. 1 ww. ustawy Sąd z urzędu zwraca stronie różnicę między opłatą pobraną od strony a opłatą należną.

Mając powyższe na uwadze i na podstawie powołanych przepisów prawa, Sąd orzekł jak w sentencji.